

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 22962-03-20

לפני כבוד השופט, סגן הנשיא, שאול שוחט

כבוד השופטת עינת רביד

כבוד השופט נפתלי שילה

מערער פלוני
ע"י ב"כ עו"ד אמיר שי

נגד

משיבה פלונית
ע"י ב"כ עו"ד יעקב בלס ויעקב יצחק

פסק דין

1

2

השופט שאול שוחט, סגן נשיא, אב"ד

3 ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה במחוז תל אביב (כבוד השופט יחזקאל אליהו
4 בתלה"מ 18-06-37893), מיום 27.1.2020.

5 בפסק הדין נדחתה תביעתו של המערער לביטול/הפחתה של חיוב המזונות שהושת עליו בפסק דין
6 מיום 21.9.14, ולמתן הוראות שונות שעניינן שינוי מהחיוב האמור (להלן: **פסק הדין/פסק דינו של**
7 **בית משפט קמא**).

8 חיוב המזונות, שלשינויו עתר המערער, נקבע בפסק דין על פי הפשרה, שניתן בתום ההליך הדיוני
9 (כתבי טענות, תצהירי עדות ראשית, שתי ישיבות הוכחות), מכוח הסכמת הצדדים אשר הסמיכו
10 את בית משפט קמא לקבעו "לפי סעיף 79א(א) ... לאחר הגשת סיכומים שלא יעלו על 20 עמודים".

11 וכך נקבע בפסק הדין בפשרה, בחלקו האופרטיבי –

12 "לאחר עיון בכתבי הטענות של הצדדים: כתב תביעה וכתב הגנה, תצהירי העדות הראשית של
13 הצדדים, ההוכחות שנשמעו בפניי ביום 11/5/14, סיכומי הצדדים, הכנסות הצדדים ופוטנציאל
14 השתכרותם, בשים לב לעובדה כי עפ"י המתווה המוסכם בין הצדדים האם תרכוש את חלקו של
15 האב בדירה כך שתישא במלוא המשכנתא הרובצת על הדירה, רכוש הצדדים, גילאי הקטינים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 22962-03-20

והסדרי הראיה הרחבים בין האב והקטינים בהתאם לחוות הדעת של מכון שלם אשר קבלה תוקף של פסק דין ביום 21/5/14 אני מורה כדלקמן:

א. ממועד הגשת התביעה ועד לתשלום תמורת חלקו של הנתבע האב/בדירת המגורים ע"י האם/ התובעת יישא הנתבע במזונות הקטינים עפ"י ההחלטה מיום 25/6/13 וכן ההחלטה מיום 16/7/13 לרבות מנגנון ההצמדה הקבוע עפ"י ההחלטה מיום 25/6/13 (ס' 11 (ד).

ב. מה- 10 לחודש בו ישולם לנתבע חלקו בדירה ע"י האם ופינוי הדירה על ידו ובכל 10 חודש שלאחר מכן ומראש לאותו חודש, את הסך של 1,900 ש"ח לחודש למזונות כ"א מהתובעים/הקטינים כולל מדור והחזקתו. המזונות עבור כל קטין ישולמו עד הגיע כל קטין/נה לגיל 18 או סיום תיכון, המאוחר מבין השניים. בתקופת השירות הצבאי ו/או שרות לאומי חובה ובכפוף לו, יעמוד סכום המזונות בשיעור של 1/3.

דמי המזונות יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן, ויעודכנו אחת לשלושה חודשים, ללא הפרשים למפרע.

המדד הבסיסי לצורך חישוב עליית דמי המזונות כאמור בסעיף זה יהיה מדד חודש אוגוסט 2014 אשר פורסם ביום 15/9/14.

קצבת הילדים של המל"ל תשולם לידי האם ותיווסף לדמי המזונות החודשיים.

בנוסף יישא האב במחצית מהוצאות רפואיות חריגות אשר אינן מכוסות ע"י סל הבריאות הממלכתי או ביטוח רפואי משלים, ככל שישנו.

בנוסף יישא האב במחצית מעלות חוג אחד עבור כ"א מהקטינים וכן קייטנה (מחזור אחד בקיץ לפי תעריף ציבורי) וכן מחצית מעלות צהרון."

לאחר שנדרש למסגרת הנורמטיבית שנוהגת בתביעות לביטול/הפחתת מזונות קבע בית משפט קמא כהאי לישנא –

"לאחר שעיינתי באריכות בטענות הצדדים ובחומר הרב שהובא לפניי באתי לכלל מסקנה כי דין התביעה להידחות. כפי שיובהר להלן התובע לא הצליח להוכיח שינוי נסיבות מהותי ובלתי צפוי בגינו אין להותיר את פסק הדין למזונות על כנו. יתר על כן, אין כל ספק כי התובע פעל בחוסר תום לב של ממש בכל הנוגע להגשת התביעה תוך שלא זו בלבד שהוא מציג מצג שווא באשר למצבו הכלכלי, הונו והכנסתו, אלא שכפי שיובהר להלן אף נקט ב"תרגילים" חשבונאיים על מנת ליצור

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 22962-03-20

מצג בדבר ירידה דרמטית בהכנסתו תוך העלאת טענה מופרכת להלוואות בסכומים של מאות אלפי שקלים, ואשר לטענתו נוצרו בשל גובה המזונות שהושת עליו בפסק הדין".

דין והכרעה

בסעיף 30 לכתב התביעה פירט המערער את הסיבות בגין יש להיעתר לתביעתו (לפי סדר הבאתן) : זכות הילדים וטובתם, זכות האב להתקיים בכבוד, שיקולי צדק חלוקתי, הירידה בהוצאות המשיבה מחד והעלייה בהכנסותיה מאידך וההרעה במצבו ההוני לעומת ההטבה במצבה ההוני של המשיבה. בשינויים שפירט, כך המערער, יש כדי להצדיק בחינה מחדש של חיוב המזונות בוודאי אחרי הילכת בע"מ 919/15 אותה יש להחיל בעניינו בהיות הילדים מעל גיל 6 שנים.

בישיבת הערעור, שהתקיימה ביום 25.2.21, חזר ב"כ המערער מטענתו כי ההרעה במצבו ההוני מהווה עילה לשינוי נסיבות (עמוד 3 לפרוטוקול שורות 19-20 במענה לבית המשפט בשורות 14-16 ; עמוד 5 לפרוטוקול שורות 2-3 ; עמוד 6 לפרוטוקול שורות 1-5 ושורות 17-18) והדגיש, תוך הפנייה לכתב התביעה ולעיקרי הטיעון שלו (ס' 4.2), כי אין בפיו טענה להרעה בהשתכרותו כעילה לשינוי נסיבות (עמוד 4 לפרוטוקול שורות 31-32 ועמוד 6 שורות 25-26). משכך, נותרנו עם העלייה בהכנסות האם מחד והירידה בהוצאותיה מאידך והטענה בדבר ההטבה במצבה ההוני של המשיבה.

המתווה הנורמטיבי בהתייחס לנסיבות שלפנינו

ההלכה הנוהגת בנוגע להתדיינות חוזרת בשאלת חיובו של הורה במזונות ילדיו ידועה וברורה ואינה צריכה ראייה. עם זאת, ראוי לחזור על עיקריה, בשינויים המחויבים למקרה שלפנינו.

פסק דין למזונות אינו יוצר מחסום החלטי בפני התדיינות חוזרת. ניתן לשוב ולפנות לבית המשפט ולבקש 'לפתוח את העניין מחדש' בהתרחש שינוי נסיבות מהותי/משמעותי בנסיבות ששררו סובב לפסיקת החיוב שאת שינויו מבקשים (אז) לעומת הנסיבות שסובבות את המצב ששורר בעת הפנייה החדשה לבית המשפט (כעת). לפיכך, על הטוען לשינוי לפרט בכתב התביעה החדש את הנסיבות ששררו אז ואת הנסיבות ששוררות כעת (שהרי זו עילת התביעה ובלא פירוט כאמור עלולה תביעתו להימחק מחוסר עילה) וכמובן לעמוד בנטל השכנוע, שמוטל במלואו עליו, להוכיח את השינוי הנטען. חובת הפירוט שמוטלת על הטוען חובקת בתוכה את חובת הגילוי. מי שפונה לבית המשפט ומבקש ממנו לדון בעניינו מחדש, גם אם עקב שינוי נסיבות, דומה למי שמבקש סעד מן הצדק. בבקשתו מבקש הוא מבית המשפט להידרש לעניינו מחדש משום שהותרת פסק הדין המקורי על כנו, בנסיבות החדשות, אינה צודקת. משכך, חובה עליו לנהוג בתום לב ובניקיון כפיים ולהציג לפני בית המשפט, כבר בכתב התביעה, ובגילוי מלא, את מלוא הנתונים בדבר מצבו האישי, הבריאותי והפיננסי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 22962-03-20

1 ההלכה הנוהגת, שעל עיקריה עמדנו לעיל, חלה הן כאשר החיוב המקורי נקבע בפסק דין שניתן
2 לאחר הליך משפטי, הן כאשר החיוב המקורי נקבע בהסדר מזונות בין ההורים שקיבל תוקף של
3 פסק דין, הן כאשר החיוב המקורי נקבע במסגרת הסכם גירושין ויחסי ממון כולל שנחתם בין
4 ההורים (בע"מ 7670/18 פלוני נ' פלוני ואח'; 20.1.21). ברם, מידת הנטל משתנה בין זה לזה.
5 כאשר החיוב נקבע בהסדר מזונות הנטל מוגבר יותר והוא גבוה אף יותר כשהחיוב נקבע במסגרת
6 הסכם גירושין כולל שכן "הסכם גירושין הוא מעשה רקמה עדינה, שמזונות ילדים הוא אחד
7 החוטים המרכזיים בו. אם פרמת חוט זה, נמצאת מפר את מערכת האיזונים שבבסיס ההסכם"
8 (בג"צ 4407/12 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול; 7.2.13). כשהחיוב המקורי נקבע בפסק דין, לאחר
9 הליך משפטי, הנסיבות ששררו לעת מתן פסק הדין ששינויו מתבקש, ואשר באו לידי ביטוי
10 בקביעותיו העובדתיות של בית המשפט בפסק דינו, אמורות לשמש כנקודת מוצא מחייבת ועל
11 הטוען לשינוי להצביע על ולהוכיח את הנסיבות החדשות. כשהחיוב המקורי נקבע בהסכמה, בין
12 בהסדר מזונות בין בהסכם גירושין כולל – באין קביעות עובדתיות של בית המשפט – על הטוען
13 לשינוי לטעון ולהוכיח את המצב ששרר אז, לעת ההסכמה, להצביע על השינוי שחל מאז ולהוכיח
14 אותו.

15 בענייננו ניתן פסק הדין על פי הפשרה. הגם שההכרעה על פי הפשרה נמסרה לבית משפט קמא אחרי
16 הגשת כתבי טענות, תצהירים, הוכחות והגשת סיכומים אין בפסק הדין המקורי קביעות עובדתיות
17 לשמש כנקודת מוצא. במצב דברים זה, בניגוד לדעתו של בית משפט קמא, אין להקיש גזרה שווה
18 בין הצמצום שנוהג בהתערבות ערכאת ערעור בפסקי דין שניתנו על פי הפשרה לענייננו ולקבוע, כי
19 בית המשפט שדן בתביעה לשינוי חיוב מזונות שנקבע בפסק דין על פי הפשרה "יטה להתערב
20 ולהידרש מחדש לגובה המזונות שנפסקו במקרים חריגים וקיצוניים" (ס' 14 לפסק הדין). עם זאת,
21 על הטוען לשינוי, המערער בענייננו, להצביע על ולהוכיח את הנסיבות אז לעומת הנסיבות כעת.

22 ההלכה הנוהגת נותרה על מכונה גם לאחר פסק הדין בבע"מ 919/15.

23 בבע"מ 7670/18 פלוני נ' פלוני ואח'; 20.1.21 פסק בית המשפט העליון, כי "אין בבע"מ 919/15
24 כדי לשנות מהלכה זו", כי ההלכה שנפסקה בו אינה מהווה, כשלעצמה, "עילה לפתיחת הליכי
25 מזונות חלוטים" ואף אין בה "כדי לשנות, לרכך או להשפיע על מבחן שינוי הנסיבות המהותי
26 בתביעות להפחתת מזונות שנקבעו – בין בפסק דין חלוט שאישר הסכם כולל או הסכם קונקרטי,
27 ובין בפסק דין חלוט שניתן לאחר הליך משפטי – טרם שנפסקה הלכה זו". זאת ועוד, ככל שעלה
28 בידי הטוען לשינוי נסיבות מהותי/משמעותי להוכיח את התקיימותו של שינוי כזה או אז העיון
29 מחדש בגובה המזונות ייעשה בהתאם להלכה שנפסקה בבע"מ 919/15 תוך שקילה זהירה וקפדנית
30 של "השפעת השינוי המהותי ביחס לסכום המזונות שנקבע בעבר" בהקשר לרכיב הספציפי שבו
31 חל שינוי הנסיבות המהותי, וביחס אליו בלבד להחיל את העקרונות שנקבעו בהלכה זו "תוך חתימה,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 22962-03-20

1 ככל הניתן, וככל שקיימת הצדקה, לצמצום היקף ההתדיינות" כך ש"ככל שמדובר בשינוי באחד
2 מרכיבי המזונות, אין מקום להחיל את הלכת 919/15 ביחס לכלל סכום המזונות, ולשנות באופן
3 דרמטי את שיעור המזונות שהיה נהוג לאורך זמן, אלא יש לבחון רק את השינוי שחל בפרמטר
4 הספציפי".

5 ההלכה שנקבעה בבע"מ 7670/18, בדבר ההשלכות הילכת בע"מ 919/15 על תביעות לשינוי חיובי
6 מזונות מדגישה, ביתר שאת את שהיה נהוג לפנייה, כי אין לבחון את השינוי הנטען, לצורך הכרעה
7 בתביעה שהוגשה, במבודד משינויים אחרים שחלו ואשר יכול שיהיה בהם כדי להצדיק את הותרת
8 החיוב על כנו חרף הוכחת השינוי הנטען. כך למשל עלייה בהכנסות האם כעילה להפחתת החיוב לא
9 תחייב הפחתתו אם במקביל חלה עלייה בהכנסות האב. לפיכך, טענה של האב כי אין הוא טוען
10 להרעה בהכנסותיו כעילה להפחתת המזונות לא פוטרת אותו מלהניח לפי בית משפט קמא, אף
11 כחלק מחובת הגילוי ותום הלב, את מצב הכנסותיו לעת הגשת התביעה להפחתה וגם טענה מוכחת
12 להרעה בהכנסותיו לא תחייב, בהכרח, הפחתה של המזונות אם יוכח מנגד שינוי כלפי מעלה בצרכי
13 הילדים והרעה בהכנסות האם הגם שייכתנו מצבים, שבשל השינויים שחלו יעלה הצורך 'לארגן'
14 מחדש את מערך הצרכים והחיובים בתא המשפחתי.

15 על בסיס העקרונות שפורטו לעיל אפנה ואבחן את טענותיו של המערער לשינוי נסיבות ואת קביעות
16 בית משפט קמא לגביהן.

17 העלייה בהכנסות האם

18 לטענת המערער העלייה בהכנסות האם באה לידי ביטוי בשניים – הכנסה פסיבית משכר דירה בסך
19 של 5,350 ₪ לחודש ועלייה של כ- 4,000 ₪ לחודש מהשתכרותה מעבודה (ס' 2,3 לעיקרי הטיעון).

20 ההכנסה משכר דירה – בית משפט קמא קבע, עובדתית, כי האם והקטינים עברו להתגורר בבית בן
21 הזוג של האם, ללא עלות, מה שאפשר לה להשכיר את דירת המגורים, שאת חלקו של המערער בה
22 רכשה באמצעות משכנתא, מה שמקנה לה הכנסה נוספת שלא הייתה בידה אז. עם זאת לא מצא
23 בית משפט קמא, כי "שינוי זה כשלעצמו ובוודאי כשהוא נבחן על רקע כלל הטענות והשינויים
24 הנטענים, הינו שינוי נסיבות מהותי שיש בו להצדיק דיון מחדש בגובה המזונות" (ס' 49 לפסק
25 הדין). את הטעם העיקרי למסקנתו זו מצא בית משפט קמא במתווה המוסכם בין הצדדים, לעת
26 מתן פסק הדין על פי הפשרה (בהליך הראשון). על פי המתווה, האם תרכוש את חלקו של האב בדירת
27 המגורים המשותפת ותישא במלוא עלות המשכנתא שרובצת על הדירה. בכך יובטח מדור הקטינים.
28 הסדר זה, שכלל בתוכו את התחייבות האם לשאת בהחזרי המשכנתא, נלקח, אמנם, בחשבון, בפסק
29 הדין שניתן על פי הפשרה כשהמערער חויב בתשלום של 1900 ₪ לחודש למזונות כל קטין "כולל
30 מדור והחזקתו" ברם, כדי לרכוש את חלקו של המערער בדירה ולעמוד במתווה המוסכם נאלצה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 22962-03-20

1 האם ליטול הלוואות נוספות מה שהגדיל את הוצאותיה לכדי 8,000 ₪ לחודש (ס' 51 לפסק הדין)
2 כך שבסיכום הכולל אין לראות בהכנסה משכירות שינוי נסיבות מהותי (ס' 54 לפסק הדין).

3 אני סבור כי נקודת המבט, באשר להכנסה מדמי שכירות, צריכה להיות אחרת.

4 לעת המתווה, ובגינו, ידעו הצדדים, גם האם, כי לצורך מימושו יהיה עליה ליטול הלוואות נוספות
5 שיהיה עליה להחזיר מתוך הכנסותיה מעבודה ומהמזונות שהמערער יחויב בהן ושיקבעו תוך
6 התחשבות במתווה. אותה עת, עת הוסכם על המתווה, לא היה צפי להכנסה מדמי שכירות ואין
7 לקבל את טענת בא כוחה, כי "ברור שאם המשיבה תכיר בן זוג אין מניעה שתשכיר את הדירה"
8 (ס' 29 לעיקרי הטיעון מטעם האם). משעברו האם והקטינים לגור בדירת בן הזוג, ללא עלות, נוספה
9 לאם הכנסה נוספת – דמי שכירות – שלא הייתה בידה (אז). מדובר בעובדה ברורה, קשיחה
10 שמלמדת על עלייה בהכנסות האם. האם יש בה די, כשלעצמה, כדי להצדיק שינוי של החיוב שהוטל
11 על המערער? את זאת יש לקבוע על רקע "כלל הטענות והשינויים הנטענים" שהוכחו לפני בית
12 משפט קמא.

13 הכנסות האם מעבודה – על מנת להיווכח אם אכן חלה עלייה בהכנסות האם מעבודה יש לקבוע
14 ממצא בנוגע להכנסותיה (אז) ולהכנסותיה (כעת). בית משפט קמא בחן את טענות המערער
15 בסיכומיו בהליך הראשון באשר להכנסותיה (אז) כקביעות מחייבות ואת טענותיו בהליך כאן באשר
16 להכנסותיה (כעת) – כמי שהנטל עליו – השווה ביניהן והגיע למסקנה, כי גם לטענות המערער חלה
17 דווקא ירידה בהכנסותיה. משבא לכאן נמנע בית משפט קמא מלקבוע ממצאים בשני אלה.

18 אינני מסכים עם דרך הילוכו של בית משפט קמא באשר להכנסות האם אז וכעת.

19 בכתב ההגנה שהגישה האם בתביעה לשינוי, זו הנוכחית, מסרה היא נתונים אודות הכנסותיה. בס'
20 64-66 לכתב הגנתה, שנתמך בתצהיר, הצהירה כי כאז כן עתה לא חל שום שינוי בהכנסותיה לא
21 מעבודתה כמורה ולא משיעורים פרטיים. כאז כן עתה השתכרה ומשתכרת 9,700 ₪ נטו לחודש
22 מעבודתה כמורה וסכום נוסף של 1,935 ₪ משיעורים פרטיים. משזו ההצהרה נתפסת היא עליה
23 ואין כל חשיבות לטענות המערער בהליך המקורי באשר להכנסותיה אז שעה שהיא, בהליך הנוכחי,
24 מוסרת נתונים על כך. מדובר בהודאת בעל דין בדבר עובדות שנמצאות בידיעתו הבלעדית. כל
25 שנותר, אפוא, למערער הוא להוכיח, כי כעת היא משתכרת יותר מהסכום הכולל עליו הצהירה
26 כהשתכרותה אז (11,635 ₪). משכך היה על בית משפט קמא לקבוע ממצאים בנוגע להשתכרותה
27 כעת.

28 האם יכולים אנו כערכאת ערעור לקבוע ממצאים בנוגע לכך? ניסינו לעשות כן על דרך של חקירה
29 ודרישה כדי להימנע מלהחזיר את התיק לבית משפט קמא.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 22962-03-20

1 סלע המחלוקת – השתכרותה של האם משיעורים פרטיים. מטעם האם – דוח רווח והפסד לחודשים
2 פברואר – אוגוסט 2018 שמצביע על רווח נקי של 13,350 ₪ שהם בחלוקה ל – 7 חודשי התקופה
3 1,935 ₪ לחודש. הדוח, שמשום מה לא מפרט את ההוצאות בגין העיסוק של האם תואם, לכאורה,
4 את הצהרתה. המערער, מנגד, מפנה לדפי חשבון של האם, לתקופה 28.5.17 עד 12.9.18, ומצביע על
5 הכנסות מזומן, שקים וזיכויים מבנקים בסכום כולל (לפי חשבון מסכם שלי. הסכימה של המערער
6 נמוכה בסך של 6,500 ₪. עמ' 53-54 לסיכומיו בקמא) של 64,613 ₪ שהם, בחלוקה לחודשי התקופה
7 (17 חודשי הפקדה ולא 15.5 חודשים כטענת המערער שלוקח בחשבון רק חודשים בהם היו הפקדות)
8 סך של 3,800 ₪ לחודש. אם נדלה מדפי החשבון את הנתונים שמקבילים לדוח שהוגש על ידי האם
9 (כולל חודש ינואר 2018 שלטענת המערער האם הכמינה אותו) נלמד, כי לחשבון הופקד לתקופה
10 ינואר – אוגוסט 2018 סכום של 34,115 ₪ שבחלוקה ל-8 חודשי התקופה אנו מקבלים סך של 4,264
11 ₪ לחודש. (לא לקחתי בחשבון הפקדות מזומן בספטמבר 18 בסך של 8,200 ₪ כדי להשוות נתונים
12 מקבילים לתקופה רלבנטית נטענת על ידי שני הצדדים). נתונים אלה שהוצגו לאם בישיבת הערעור
13 , אם כי לא 'אחד לאחד', לא הוכחו על ידיה. בא כוחה ניסה לטעון, כי מדובר בכספי הלוואה שנטלה
14 וכי זה לא סביר שהיא משתכרת כ – 58,000 ₪ משיעורים פרטיים (עמ' 9 לפרוט' ש' 30 – 31).
15 כשהופנה לכך שמדובר בהכנסה לתקופה של כ – 16 חודשים (לטענת המערער) וכי לא ניתן לטעון
16 להלוואות שאז צריכים להיות החזרים מהחשבון ולא הפקדות אליו (עמ' 10 לפרוט' ש' 1 – 3) השיב
17 ,לאחר שפנה למרשתו שישבה מאחור, כי "היא אומרת שזה אולי חלק מהשיעורים הפרטיים. יש
18 עוד הלוואה שנטלה" (שם, ש' 5). דא עקא שבחקירותיה בקמא (עמ' 51-52 לפרוט') היא אישרה
19 שההפקדות בחשבון הם משיעורים פרטיים ולא טענה למקור הכנסה אחר. בנוסף אישרה האם,
20 כי היא העבירה למערער, במזומן או בהפקדה לחשבון, מדי חודש בחודשו, סכום של 2,350 ש"ח
21 לכיסוי החזרי הלוואה של נכס משותף (ראו חקירותיה בקמא בעניין זה ותשובת בא כוחה בישיבת
22 הערעור עמ' 10 ש' 7 – 10). בעניין זה ותשובת בא כוחה בישיבת הערעור עמ' 10 ש' 7 – 10).

23 המסקנה שמתבקשת, שאף הוצגה לפני בא כוח האם בישיבת הערעור היא, כי "בהינתן שההכנסה
24 היחידה שלה מעבודה במשרד החינוך ואין לה הכנסות אחרות, היא לא טענה שהאמא עוזרת לה
25 מדי חודש, ומצד שני אנחנו יודעים שהיא עובדת בשיעורים פרטיים, פשיטא שכל ההכנסות
26 והפקדות המזומן זה משיעורים פרטיים וזה יוצא כ – 3700 לחודש. אם במהלך החודשים האלה
27 היא שילמה לו במזומן 2,350 ₪ המסקנה היא שאם אני מוסיף את זה ל – 3,733 ₪ מגיעים לכ –
28 6000 בחודש הכנסות" (עמ' 10 לפרוט' הדיון בערעור ש' 12 – 16). אכן מדובר בהכנסות לפני
29 הוצאות, ומסים (טענה של ב"כ האם לאחר שהוצגו לפניו הנתונים), ברם הוא לא ידע להשיב אם
30 הדוח כולל גם את המזומנים שהעבירה למערער, בסך 2,350 ₪ לחודש, בגין הנכס המשותף (עמ' 10-
31 11 לפרוט' הערעור).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 22962-03-20

1 סופו של מסע, רב הנסתר על הגלוי בכל הנוגע להכנסות האם משיעורים פרטיים וגם אם לא ניתן
2 להצביע על גובה העלייה בשכרה הדעת נותנת, מהנתונים שפורטו לעיל, כי הכנסותיה עולות על אלה
3 שעמדו לרשותה (אז).

4 הנה כי כן עלה בידי המערער להוכיח כי חלה עלייה בהכנסות האם – הכנסה פסיבית של 5,350 ₪
5 מדמי שכירות חודשיים כמו גם בהכנסות משיעורים פרטיים. עלייה בשיעור האמור מהווה, אכן,
6 שינוי נסיבות משמעותי. ברם, מנגד חלה עלייה גם בהכנסותיו של המערער. העובדה שהמערער לא
7 טען בכתב התביעה, וגם לא בסיכומיו לירידה בהכנסותיו, לא מקימה מחסום בפני בית המשפט,
8 שנדרש לתביעתו, לבחון את הכנסותיו (כעת) של הטוען לשינוי ולקחת בחשבון הכולל את העלייה
9 בהן. המערער טען לעלייה של 3,000 ₪ נטו בחודש בהכנסותיו מה שמקזז את העלייה, אפילו זו
10 הנטענת על ידי המערער, בהכנסות האם משיעורים פרטיים. אלא שבית משפט קמא לא קיבל את
11 גרסתו של המערער באשר להכנסותיו וקבע קביעות עובדתיות שקשה לנו, כערכאת ערעור להתערב
12 בהן. בית משפט קמא ראה בטענת המערער כי אין הוא טוען לירידה בהכנסותיו ניסיון חסר תום לב
13 מצדו להימנע מדיון בסוגיה זו ולאחר שנדרש לטענות המערער באשר להלוואות שנאלץ ליטול (ולא
14 כטענה לשינוי נסיבות) אל מול טענותיו באשר להכנסותיו קבע בזו הלשון:

15 "גם ביחס להכנסתו החודשית הציג התובע גרסה מופרכת ואשר לאחר ניתוח הראיות שהוצגו
16 והעדויות, אינה מותירה כל ספק באשר למסקנה כי התובע נקט "בתרגילים חשבונאיים"
17 שמטרתם ליצור מצג שווא בדבר ירידה דרמטית בהכנסתו, זאת בניסוח עדין וזהיר... לא ניתן
18 להתעלם מהשינויים הדרסטיים בין הכנסות התובע בתקופה שבין מתן פסק הדין למועד הגשת
19 התביעה וההכנסות לאחר שהוגשה התביעה ועוד יותר בתקופה שבה הייתה התביעה תלויה
20 ועומדת והתבררה בפני בית המשפט. כבר מהנתונים שהובאו בכתב התביעה עולה כי חלה ירידה
21 משמעותית בהכנסות בין שנת 2017 לשנת 2018, ובמסגרת התצהיר המשלים הפערים נעשו
22 קיצוניים ודרמטיים עוד יותר. כפי שהצביע ובצדק ב"כ הנתבעת, ההוצאות לשנת 2018 עלו במאות
23 אלפי שקלים לעומת שנים קודמות, עד שניתן לקבוע באופן ברור כי המדובר בתרגילים
24 ומניפולציות חשבונאיות על מנת ליצור מצג של ירידה דרמטית בהכנסות כדי ליצור יש מאין
25 ולצורך התביעה...."

26 בית משפט קמא אף השווה בין התנהלות המערער כאן לבין התנהלותו בהליך הקודם וציין, כי
27 "באופן דומה, ניתן להצביע על פערים משמעותיים בין הכנסות התובע בטרם החלו ההליכים
28 המשפטיים בתביעת המזונות המקורית במסגרתה ניתן פסק הדין מושא תובענה זו וההכנסות
29 לאחר שהחל ההליך הקודם. כך למשל הכנסות התובע לפי טענתו שלו (סעיף 12 לכתב התביעה
30 כאן) הכנסתו לשנת 2011 עמדה על סך 9,389 ₪ בחודש, בשנת 2012 עמדה על סך 12,214 ₪ בחודש
31 ובשנת 2013, היא השנה בה הוגשה תביעת המזונות, ירדה ההכנסה וצנחה לסך של 5,690 ₪

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 22962-03-20

1 בחודש בלבד. בשנת 2014, השנה בה ניתן פסק הדין עמדו ההכנסות החודשיות על סך 10,321 ₪
2 (סעיף 16 לכתב התביעה כאן) ולאחר מכן עלו בשנת 2015 ל- 16,353 ₪ לחודש (ס' 12 לסיכומי
3 התובע). נתונים אלו, אשר לא ניתן להם הסבר משכנע דיו, אך מדגישים את סימני השאלה
4 והתהיות העולות ביחס לטענות התובע באשר להכנסותיו והוצאותיו והשינוי ההוני הנטען.
5 העובדה כי "ירידה" חדה זו בהכנסות התובע נטענה על ידו גם במרוצת ניהול ההליך הקודם
6 מבססת עוד יותר את הסברה כי התובע נקט ונוקט בתרגילים חשבונאיים על מנת ליצור מצג בדבר
7 מיעוט וירידה בהכנסות לצורך ההליכים המתנהלים. לעניין זה יש להוסיף ולהדגיש כי התובע
8 הינו עורך דין עצמאי לו שליטה מלאה על ההכנסות, ההוצאות והדיווחים. כך למשל יכול הוא
9 לדחות קבלת הכנסות או להוציא הוצאות ולבצע תשלומים במועד כלשהו על פי בחירתו ובאלה יהא
10 בהכרח כדי לשנות את שורת הרווח באותה תקופה וכך נראה כי התובע עשה."

11 בישיבת הערעור חזר וטען המערער כי שגה בית משפט קמא עת נדרש להכנסותיו שעה שלא טען
12 לשינוי נסיבות בהיבט זה. את התשובה לטענה זו נתן כבר בית משפט קמא, ואף אני רמזתי עליה
13 במקום אחר בפסק דיני – הכנסת הטוען לשינוי רלבנטית עד מאוד גם אם אין הוא משתמש בה
14 כעילה לשינוי אליו הוא חותר והיא אף חשובה לצורך בחינת תום לבו בהגשת התביעה. קביעותיו
15 של בית משפט קמא כה נחרצות וברורות, אף עולות מהניתוח הרחב שעשה באשר לנתונים שהוצגו
16 ולהתנהלות שנבחנה ואני לא מוצא מקום להתערב בהן. אוסיף ואומר כי בהינתן שהעלייה בהכנסות
17 האם משיעורים פרטיים אינה כה דרמטית כפי שהמערער ניסה להציג שכן הוא כיוון להכנסה נטו
18 בעוד שברור כי מדובר במחזור לפני הוצאות ומסים שאינם מבוטלים משמדובר בהכנסה שנייה.
19 בנסיבות אלה נותרנו למעשה עם ההכנסה הפסיבית. בהינתן העלייה בהכנסות המערער, גם לשיטתו
20 בסך של 3,000 ₪, ובחוסר האמון של בית משפט באשר להכנסותיו, אזי מסד הנתונים לא השתנה
21 בצורה כל כך משמעותית שמצדיקה פתיחת הדיון מחדש.

סוף דבר

22
23 אמליץ לחבריי לדחות את הערער ובנסיבות העניין לא לחייב בהוצאות.
24 הפיקדון שהפקיד המערער להבטחת הוצאות המשיבה בערער, על פירותיו, יוחזר לו באמצעות בא
25 כוחו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 22962-03-20

פסק הדין מותר לפרסום בכפוף להשמטת כל הפרטים המזהים.

השופט שאול שוחט, סג"נ, אב"ד

נפתלי שילה, שופט

אני מסכים.

יידע כל מי שתובע הקטנת מזונות, שאם יתברר שפעל שלא בתום לב ולא הציג את מלוא התמונה אודות הכנסותיו ורכושו באופן כן ואמתי, וקל וחומר אם ביצע "תרגילים חשבונאיים", שביהמ"ש לא ישעה לתביעתו, אף אם יוכח שהכנסות הצד שכנגד גדלו.

כפי שציננתי בעמ"ש 33956-02-20 פלוני נ' פלונית (8.10.20):

"על מי שמבקש להפחית מזונות, חלה חובה מוגברת לפעול בתום לב ולהציג את מלוא רכושו והכנסותיו. כפי שנקבע בעמ"ש 53288-03-18 פלוני נ' פלונית (13.11.18):

"התנאי של שינוי נסיבות מהותי הוא תנאי הכרחי בכדי לקבל תובענה לשינוי סכום מזונות פסוק, אך לא תנאי מספיק. בנוסף יש צורך בבחינת תום לב של מגיש התובענה (האיש או האישה) בהגשת התובענה. תום הלב, כך לטעמי, ייבחן, בין היתר, בשאלות הבאות: האם מגיש התובענה "משחק בקלפים גלויים" בכל הקשור למצבו הכלכלי בכלל והכנסתו בפרט... במצב דברים זה, נתון לבית המשפט שיקול הדעת שלא להורות על שינוי סכום המזונות הפסוק, אפילו גדל שכרה של המשיבה בשיעור משמעותי. כאמור יש לבחון במצב דברים זה את התנהלות מגיש התובענה לשינוי סכום המזונות הפסוק, ב"משקפי" תום הלב ומכלול יחסי בני הזוג".

כפי שציין חברי כב' אב"ד השופט שוחט בתמ"ש (ת"א) 107782/00 ח.א נ' מ.ח (17.5.06):

"מי שתובע הפחתת מזונות צריך לבוא בידיים נקיות ולפרוש בפני בית המשפט את כל הכנסותיו בגילוי לב".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 22962-03-20

1

2

3

4

5 נפתלי שילה, שופט

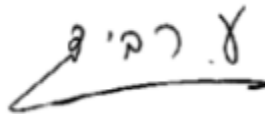
6

השופטת עינת רביד :

7

8 אני מסכימה לפסק דינו של האב"ד, השופט שוחט ומצטרפת להערותיו של השופט שילה.

9

10

11

12 עינת רביד, שופטת

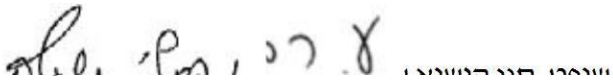
13

14 הוחלט כאמור בפסק דינו של אב"ד, סג"נ, השופט שאול שוחט.

15

16 ניתן היום, י"ז ניסן תשפ"א, 30 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.

17

19

20

21